ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ»
Кафедра хірургії

.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ ХІРУРГІЯ”

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий(магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров’я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 222 Медицина

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри хірургії
Протокол № 1 від « 31 » серпня 2022 р.

Київ 2022

Робоча програма з **Хірургії** для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальностей 222 Медицина.

Погоджено

Перший проректор _____ Олександра СОРОКА
(підпис) (ініціали та прізвище)

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td>Кредитів - 12</td><td>Галузь знань:
22 «Охорона здоров’я»</td><td colspan="2">Повний курс</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Розділів -3
Змістових розділів - 5</td><td rowspan="2">Спеціальність
222 «Медицина»</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td colspan="2">IV, V, VI</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 360 годин</td><td rowspan="2">Рівень вищої освіти: магістр</td><td colspan="2">Семестри</td></tr>
<tr><td colspan="2">VII, IX, XI</td></tr>
<tr><td rowspan="5"></td><td rowspan="3">Форма навчання:
денна</td><td>Лекції</td><td>30 год</td></tr>
<tr><td>Практичні</td><td>210 год</td></tr>
<tr><td rowspan="2">СРС</td><td rowspan="2">120 год</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Тип дисципліни:
обов’язкова</td><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Екзамен</td></tr>
</table>

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Хірургія»

Галузь знань *22 «Охорона здоров’я»* Спеціальність 222 «Медицина»

Освітня програма «Медицина»

Опис навчальної дисципліни.

«Хірургія» - галузь науки, яка вивчає етіологію, патогенез хірургічних захворювань, розробляє й удосконалює методи ранньої діагностики, лікування та профілактики захворювань, удосконалює методи корекції хірургічних захворювань; розробляє заходи, спрямовані на скорочення термінів тимчасової непрацездатності та зменшення інвалідизації.

- Програму дисципліни “Хірургія” поділено на розділи, які, в свою чергу, поділяються на підрозділи.
- На четвертому курсі для студентів медичного факультету передбачається вивчення розділу хірургії – “Абдомінальна хірургія”.

Підрозділи:

1. Ургентна абдомінальна хірургія.
2. Хірургічна гастроентерологія, проктологія та трансплантологія.

- На п’ятому курсі передбачається вивчення розділу хірургії – “Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія”.

Підрозділи:

1. Грудна, серцева, ендокринна хірургія.
2. Судинна хірургія.

- На шостому курсі передбачається вивчення розділу – «Симптомита синдроми в хірургії”.»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні прояви хірургічних захворювань, діагностика, диференційна діагностика та основні принципи лікування пацієнтів з хірургічною патологією.

Міждисциплінарні зв’язки: анатомія людини, топографічна анатомія, оперативна хірургія,загальна хірургія, патанатомія,фізіологія,патфізіологія,біохімія, фармакологія, анестезіологія і реаніматологія.

1.Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «хірургія» є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипових клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «хірургія» є оволодіння знаннями, вміннями та навичками для забезпечення адаптації студентів до хворих хірургічного профілю; вміння ставити діагноз, обирати відповідні лікувально-діагностичні маніпуляції, надавати допомогу хворим з хірургічною патологією.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна Згідно з вимогами ОПП дисципліна забезпечує набуття студентами ***Компетентностей та програмних результатів навчання:***

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-4	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
ЗК-5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК-6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК-7	Здатність працювати в команді.
ЗК-8	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-10	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
ЗК-11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків.
Фахові компетентності (ФК)	
ФК-1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
ФК-2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
ФК-3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
ФК-4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
ФК-5	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
ФК-6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
ФК-7	Здатність до діагностування невідкладних станів.
ФК-8	Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
ФК-10	Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
ФК-11	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
ФК-16	Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
ФК-21	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров’я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до

	осіб, які навчаються.
ФК-24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
ФК-25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН-1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ПРН-3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
ПРН-4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПРН-5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
ПРН-6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря як керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
ПРН-7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПРН-8	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПРН- 9	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПРН- 10	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН- 14	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
ПРН- 17	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПРН- 18	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
ПРН- 21	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
ПРН- 22	Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПРН- 24	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
ПРН- 25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
ПРН- 27	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.
ПРН- 28	Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 12 кредитів ЄКТС 360 годин.

Розділ 1/курс 4. Абдомінальна хірургія.

Підрозділ 1. «Ургентна абдомінальна хірургія»

Тема 1 Гострий апендицит.

Атипова клінічна картина гострого апендициту

"Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічна картина типового перебігу гострого апендициту. Діагностика і диференційна діагностика гострого апендициту. Тактика лікування гострого апендициту. Типи апендектомій".

"Атипові форми гострого апендициту. Особливості перебігу гострого апендициту у вагітних, дітей та хворих похилого віку. Діагностична та лікувальна програма. Роль лапароскопічних технологій у діагностиці та лікуванні хворих на гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, апендикулярний абсцес, міжпетльовий, підпечі нковий, тазовий та піддіафрагмальний абсцеси, апендикулярний перитоніт. Пілефлебіт. Сепсис. Клініка, діагностика, сучасна лікувальна тактика. Ускладнення апендектомії. Діагностика і лікування."

Тема 2 Гострий холецистит та його ускладнення.

"Анатомо-фізіологічні особливості жовчних шляхів. Визначення, етіологія та патогенезгострого холециститу. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Хірургічна тактика.

Особливості клінічного перебігу, клінічної картини гострого холециститу та діагностичної і лікувальної програми у хворих похилого віку та хворих із супровідною патологією".

Тема 3 Ускладнення гострого холециститу та холецистектомій.

"Ускладнення гострого холециститу (перфорація жовчного міхура, перивезикальний інфільтрат та абсцес, холангіт, холангіогенні абсцеси печінки, жовчний перитоніт, печінкова недостатність, механічна жовтяниця, холецистопанкреатит). Ускладнення холецистектомії (інтраопераційні пошкодження позапечінкових жовчних шляхів, судин, органів черевної порожнини). Діагностика та хірургічна тактика. Роль малоінвазивних методів у діагностиці та лікуванні ускладнень гострого холециститу та холецистектомії".

Тема 4 Гострий панкреатит.

"Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Періоди клінічного перебігу гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту. Методидіагностикигострого панкреатиту:клінічні, лабораторні, інструментальні – УЗД, КТ, лапароскопія. Диференційна діагностика гострого панкреатиту."

Тема 5 Ускладнення гострого панкреатиту

"Ускладнення гострого панкреатиту: гостра псевдокіста підшлункової залози, абсцес підшлункової залози, поширений перитоніт, некроз стінок порожнинних органів, кровотеча в черевну порожнину, гострі виразки травного каналу, кровотеча з гострих виразок у порожнину травного каналу, перфорація гострих виразок. Сучасна лікувальна тактика при гострому панкреатиті. Консервативна терапія. Показання до хірургічного лікування. Способи мініінвазивних та відкритих оперативних втручань."

Тема 6 Захворювання підшлункової залози та селезінки, основи трансплантації підшлункової залози.

"Хронічний панкреатит. Методи діагностики. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Принципи консервативного лікування. Показання до операції. Ускладнення хронічного панкреатиту. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Кісти та нориці. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Ускладнення кіст (нагноєння, перфорація, кровотечі, малігнізація). Принципи хірургічної тактики. Показання до трансплантації підшлункової залози та їх обгрунтування. Методика трансплантації підшлункової залози. Захворювання селезінки (травма, абсцес, кісти, інфаркт, спленомегалія, гіперспленізм, хвороба Верльгофа, хворобаБанті, гемолітична жовтяниця, малярійна спленомегалія). Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Показання до спленектомій. Постспленектомічний синдром. Курація хворих із патологією гепатопанкреатобіліарної ділянки".

Тема 7 Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Шлунково-кишкові кровотечі.

"Етіологіяі патогенез, класифікація перфоративних гастродуоденальних виразок. Клініка типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Діагностична програма при перфоративній виразці. Диференційна діагностика типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці. Підготовка хворого до оперативного втручання та вибір оптимального способу виконання оперативного втручання. Консервативна терапія у післяопераційному періоді". "Пілородуоденальний стеноз (патогенез, класифікація, клініка, особливості клінічних проявів різних ступенів стенозу, диференційний діагноз, методи дослідження, консервативне та оперативне лікування, види операцій). Дуоденальний стеноз. Пенетрація виразки шлунку та дванадцятипалої кишки (патогенез, залежність

клініки від пенетруючого органу, диференційний діагноз, методи дослідження, консервативне та оперативне лікування, види операцій). Малігнізація виразки (стан проблеми, клінічні прояви, диференційний діагноз, методи дослідження, особливості оперативних втручань).

“Етіологія і патогенез шлунково-кишкових кровотеч. Клініка кровотечі. Лабораторні та ендоскопічні методи діагностики шлунково-кишкових кровотеч. Ступені важкості кровотечі. Диференційна діагностика шлунково-кишкових кровотеч. Лікувальна тактика при кровотечі: показання до вибору консервативного лікування, ендоскопічних методів гемостазу, оперативного втручання. Вибір методу оперативного втручання при виразковій кровотечі. Синдром Маллорі-Вейса. Виразка Делафуа”

Тема 8 Гостра кишкова непрохідність.

“Етіологія та патогенез. Типова клінічна картина. Класифікація (за етіологією, анатомічною локалізацією, клінічним перебігом). Диференційна діагностика. Особливості обстеження хворого з гострою кишковою непрохідністю.

Механічна кишкова непрохідність. Ранні клінічні ознаки механічної кишкової непрохідності. Особливості клінічного перебігу різних форм механічної кишкової непрохідності. Сучасні методи діагностики. Особливості передопераційної підготовки: корекція водно-електролітних порушень та кислотно-лужної рівноваги. Особливості проведення загального знеболення. Хірургічна тактика при гострій кишковій непрохідності та види оперативних втручань в залежності від її причини. Особливості ведення післяопераційного періоду. Наслідки хірургічного лікування. Динамічна непрохідність кишечника. Класифікація. Особливості клініки. Принципи консервативного та хірургічного лікування”. “Спайкова хвороба. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка. Показання до хірургічного лікування. Особливості та види оперативних втручань”.

Тема 9 Гострий перитоніт.

“Етіологія, патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клінічнахарактеристика стадій перебігу перитоніту. Особливості клінічного перебігу первинного і вторинного перитоніту. Клінічна характеристика місцевого та поширеного гострого перитоніту. Діагностична програма. Інструментальні методи дослідження при гострому перитоніті. Диференційна діагностика гострого місцевого та поширеного перитоніту. Хірургічна тактика при гострому місцевому і поширеному перитоніті. Пункційні методи лікування. Методи пролонгованої санації черевної порожнини. Лапаростомія. Інтенсивна терапія при гнійному перитоніті. Практичні навички роботи в перев’язочній (догляд за раною, дренажами, зміна пов’язок, видалення дренажів, зняття швів,розведення рани, хірургічна обробка гнійного вогнища). Робота у відділенні інтенсивної терапії. Робота в операційній (асистенція на операціях, катетеризація центральних вен, введення в наркоз, переливання препаратів крові)”.

Підрозділ “Хірургічна гастроентерологія, проктологія та трансплантологія”

Мета вивчення підрозділу:

трактувати етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину захворювань органів черевної порожнини;

визначити методи діагностики та складати схеми обстеження, алгоритми консервативного та хірургічного лікування вказаних захворювань;

визначати принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з гастроентерологічною патологією;

ідентифікувати фактори ризику виникнення ускладнень;

трактувати результати лабораторного та інструмнтального дослідження;

демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;

здійснювати прогноз життя та працездатності при гастроентерологічній, гепатобіліарній і колопроктологічній патології;

трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань;

демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;

засвоїти основні принципи трансплантації печінки, підшлункової залози, кишок.

Тема 10 Класифікація черевних гриж.

"Зовнішні черевні гриж. Визначення. Актуальність теми. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Клініка захворювання. Сучасні методи обстеження. Загальні принципи хірургічного лікування. Показання та протипоказання до операції. Грижі білої лінії живота. Пупкові грижі. Післяопераційні грижі. Типова клініка. Класифікація. Диференційна діагностика кожного типу грижі. Методи оперативного втручання: класичні та лапароскопічні. Пахові та стегнові грижі. Типова клініка. Класифікація. Диференційна діагностика. Способи оперативного втручання (способи Lichtenstein, Cilbert, Shouldice, класичні та лапароскопічні). Ускладнення гриж (гострі та хронічні). Види защемлення за механізмом, клінічною картиною. Класична клініка защемлення та особливості клінічного перебігу різних його форм. Диференційна діагностика. Методи обстеження. Особливості оперативного втручання при защемлених грижах. Запалення, травма, флегмона грижовогомішка, невправимість грижі, кишкова непрохідність. Діагностика, лікування". "Внутрішні грижі. Визначення. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Клініка захворювання. Ускладнення. Лікування. Діафрагмальні грижі. Класифікація. Показання до оперативного лікування. Способи операцій при грижі стравохідного отвору діафрагми".

Тема 11 Захворювання печінки.

"Фіброз, цироз печінки. Хірургічні аспекти теми. Патогенез, класифікація. Клініка. Ускладнення. Методи діагностики. Диференційна діагностика. Лікування. Синдром портальної гіпертензії. Класифікація. Принципи консервативного та оперативного лікування портальної гіпертензії та її ускладнень. Печінкова недостатність. Стан проблеми. Класифікація. Патогенез. Клінічні прояви в залежності від ступеня важкості. Сучасні методи лікування печінкової недостатності. Пересадка печінки. Показання та протипоказання до трансплантації печінки. Методика вибору донора. Методи трансплантації печінки. Умови зберігання донорської печінки та її транспортування. Паразитарні та непаразитарні ураження печінки. Особливості клініки. Диференційна діагностика. Методи обстеження. Ускладнення. Принципи лікувальної тактики".

Тема 12 Абсцеси печінки, паразитарніта непаразитарнікісти.

"Етіологія. Клініка, діагностика. Методи обстеження. Ускладнення. Лікувальна тактика. Принципи консервативного лікування. Хірургічна тактика. Види пункцій та дренувань абсцесів та кіст печінки під контролем УЗД. Показання до ендоскопічних, лапароскопічних та втручань.**"**

Тема 13 Захворювання тонкої та товстої кишки, покази до трансплантації кишок.

"Захворювання тонкої кишки. Методи дослідження. Класифікація хірургічних захворювань тонкої кишки. Дивертикули, дивертикул Меккеля, його ускладнення. Хвороба Крона тонкої кишки, кишкові інфекційні та паразитарні захворювання. Хірургічна тактика при ускладнених формах інфекційних та паразитарних захворюваннях тонкої кишки".

"Неспецифічний виразковий коліт (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне). Хвороба Крона товстої кишки (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне). Дивертикулярна хвороба товстої кишки (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та

оперативне). Поліпи та поліпоз товстої кишки. Гамартомний поліпоз (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне). Хронічний колостаз. Нові технології хірургічного лікування хвороб товстої кишки (лапароскопічні, ендоскопічні). Показання та протипоказання до трансплантації кишок. Синдром подразненої товстої кишки. Курація хворих, формулювання діагнозу та схеми лікування".

Тема 14 Захворювання прямої кишки і м'яких тканин промежини.

"Гострий і хронічний геморой (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, особливості клінічних проявів різних стадій розвитку геморою, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне, види операцій). Гострий і хронічний парапроктит (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне). Анальна тріщина, анальний свербіж. Випадіння прямої кишки. Інші захворювання прямої кишки: ректоцеле, ректовагінальна нориця, папіліт, солітарна виразка, прокталгія, недостатність анального жома Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне". "Захворювання м'яких тканин промежини (піодермія промежини, параанальний дерматит, кондиломатоз промежини, рідкісні захворювання м'яких тканин промежини). Епітеліальний куприковий хід. Тератоми параректальної локалізації. Курація хворих (робота студента з хворими, збирання скарг, анамнезу, проведення пальцевого та інструментального дослідження прямої кишки). Практичні навички роботи в перев'язочній (догляд за раною, дренажами, зміна пов'язок, робота в операційній".

Тема 15 Захист історії хвороби.

Курація хворих. Захист історії хвороби. Опрацювання практичних навиків.

Розділ 2/ курс 5. Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія.

Тема 1 Травми грудної клітки. Класифікація, ранні та пізні ускладнення, диференційна діагностика, перша лікарська допомога і тактика лікування. Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба.

Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу, диференційна діагностика, методи консервативного та хірургічного лікування.

Гостра респіраторна хвороба COVID-19. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Гострі та хронічні гнійно-запальні захворювання легень (гострий абсцес і гангрена легені, хронічний абсцес легені, бронхоектатична хвороба, нагноєні кісти). Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікувальна тактика. Методи хірургічного лікування. Гостра і хронічна емпієма плеври, класифікація. Клініка, діагностика. Лікувальна тактика. Методи хірургічного лікування. Піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу. Диференційна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.

Гостра респіраторна хвороба COVID-19. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Показання та протипоказання до пересадки легень. Умови зберігання донорської легені та її транспортування.

Травматичні пошкодження грудної клітки. Тупа травма грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні тускладнення тупої травми грудної клітки. Клінічні синдроми. Діагностична програма. Методи діагностики. Диференційна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування. Проникаючі пошкодження органів грудної клітки. Класифікація. Клініко-рентгенологічна характеристика уражень органів. Діагностична програма і лікувальна тактика.

Частота і класифікація поранень тазакритих пошкоджень грудей. Клінічні прояви і діагностика різних видів поранень і пошкоджень. Види пневмотораксу. Ступені гемотораксу. Медична допомога у польових умовах і екстремальних ситуаціях.

Тема 2 Ішемічна хвороба серця. Діагностика, показання до хірургічного лікування, методи оперативних втручань.

Сучасні методи діагностики, малоінвазивного оперативного лікування захворювань серця.

Набуті вади серця. Показання та протипоказання до пересадки серця. Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Клініка. Діагностика. Показання до коронарографії. Показання до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Сучасні методи діагностики та малоінвазивного лікування захворювань серця. Трансплантація серця.

Ускладнення інфаркту міокарда: гострамітральна недостатність, постінфарктний дефект міжшлуночкової перетинки, аневризма серця, порушення серцевого ритму. Показання до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань.

Набуті вади серця. Етіологія. Класифікація набутих вад серця. Клініка і діагностика мітральних, аортальних і трикуспідальних вад серця. Диференційна діагностика. Показання до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань.

Методи оперативних втручань. Кардіоторакальна трансплантація.

Тема 3 Захворювання межистіння. Захворювання та травми стравоходу. Класифікація, діагностика, диференційна діагностика, методи хірургічного лікування.

Захворювання межистіння. Пухлини і кісти межистіння. Класифікація. Клінічні симптоми і синдроми. Методи діагностики. Диференційна діагностика. Лікувальна тактика. Принципи хірургічного лікування.

Захворювання перикарду. Ексудативний і констриктивний перикардит. Клінічні симптоми. Діагностична програма і лікувальна тактика.

Гострий медіастиніт. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, лікування. Захворювання і травматичні пошкодження стравоходу: ахалазія, дивертикули, доброякісні пухлини та кісти, сторонні тіла, опікова і механічна травма стравоходу, рубцеві звуження стравоходу. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба і стравохід Баррета. Грижі стравохідного отвору діафрагми. Клініка, діагностика, лікування.

Тема 4 Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація, методи діагностики, диференційна діагностика, передопераційна підготовка, хірургічне лікування.

Рак щитоподібної залози. Класифікація, клініка, діагностика, методи лікування.

Тиреоїдити. Класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Захворювання щитоподібної залози. Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація. Клініка, діагностика. Спеціальні методи дослідження. Диференційна діагностика. Хірургічне лікування.

Рак щитоподібної залози. Класифікація, клініка, діагностика, методи лікування.

Класифікація. Клінічний перебіг. Діагностика. Методи лікування. Показання до хірургічного лікування. Гіперпаратиреоз: класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Тема 5 Пухлини надниркових залоз. Класифікація, клінічний перебіг, діагностика, передопераційне приготування, методи хірургічного лікування. Захворювання молочної залози (дизгормональні, пухлинні). Мастит.

Пухлини надниркових залоз. Класифікація. Клінічний перебіг. Діагностика.

Передопераційне приготування. Методи хірургічного лікування.

Захворювання молочної залози (дизгормональні, пухлинні). Класифікація. Рання діагностика.

Методи хірургічного та комплексного лікування. Мастит. Лактаційний та не лактаційний. Проблеми хірургічного та малоінвазивного методів

Підрозділ “Судинна хірургія”

Мета вивчення підрозділу:

засвоїти анатомо-фізіологічні особливості судинної системи;

трактувати етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину захворювань судинної системи;

визначати методи діагностики, алгоритми консервативного тахірургічного лікування захворювань судинної системи;

визначати принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з патологією судинної системи;

ідентифікувати фактори ризику виникнення ускладнень при хірургічних захворюваннях судинної системи;

інтерпретувати результати лабораторного та інструментального дослідження при хірургічних захворюваннях судинної системи;

демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці судинної хірургії;

здійснювати прогноз життя та працездатності при хірургічних захворюваннях судинної системи;

трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики

найбільш поширених хірургічних захворювань судинної системи;

демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці судинної хірургії;

надавати невідкладну медичну допомогу при хірургічних захворюваннях судинної системи.

Тема 6 Аневризми аорти. Визначення, причини виникнення, класифікація, клініка, діагностична програма та лікування.

Визначення, причини виникнення. Класифікація, клініка, діагностична програма та лікування. Особливості діагностичної програми та лікування розшаровуючи аневризм. Особливості лікування в залежності від місця локалізації.

Травма магістральних судин. Класифікація. Клініка, діагностика. Невідкладна допомога на дошпитальному етапі. Лікувальна тактика. Класифікація кровотеч залежно від джерела кровотечі, часу її виникнення і ступеня крововтрати. Клінічна картина кровотечітагостроїкрововтрати. Способи визначеннявеличини крововтрати у польових умовах та при надзвичайних станах. Показання для переливання крові на війні. Контроль за придатністю крові для переливання. Техніка переливання крові. Різновидність трансфузійних розчиніві показання до їх застосування. Можливі ускладнення при переливанні крові. Їх профілактика і лікування.

Засоби тимчасової, кінцевої зупинки кровотечі. Показання для переливання крові і кровозамінників. Методика розрахунку потреби крові та кровозамінників у польових умовах та при надзвичайних станах.

Тема 7 Гостра ішемія кінцівок. Класифікація, клінічні стадії перебігу, діагностика, диференційна діагностика, методи хірургічного лікування. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерій нижніх кінцівок, діагностика, методи лікування.

Артеріальні тромбози і емболії. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностична програма. Диференціальна діагностика. Лікувальна тактика. Методи хірургічного лікування. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз та ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії. Сучасна інструментальна діагностична об’єктивізація патології. Лікування.

Тема 8 Абдомінальний ішемічний синдром. Класифікація, клінічні варіанти перебігу, діагностика, диференційна діагностика, ускладнення, методи консервативного та хірургічного лікування, профілактика, реабілітація.

Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація, діагностика, ускладнення, методи хірургічного лікування.

Абдомінальний ішемічний синдром. Варіанти клінічного перебігу. Ускладнення. Діагностика та диференційна діагностика. Методи лікування.

Хронічна венозна недостатність. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Діагностика та диференційна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного і хірургічного лікування.

Тема 9 Тромбози магістральних вен. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи консервативного і хірургічного лікування. Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація, діагностика, консервативні та хірургічні методи лікування.

Тромбоемболія легеневої артерії. Клініка, діагностика, лікування, засоби профілактики.

Тромбози магістральних вен. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного і хірургічного лікування. Післятромбофлебітний синдром. Класифікація. Перебіг та ускладнення. Діагностика. Консервативні та хірургічні методи лікування.

Тромбоемболія легеневої артерії. Причини виникнення і фактори ризику. Класифікація. Клініка різних форм перебігу, діагностична програма Алгоритм лікувальної тактики. Антикоагулянтна і тромболітична терапія. Хірургічне лікування. Засоби профілактики.

Тема 10 Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування.

Курація хворих. Захист історії хвороби. Опрацювання практичних навиків.

Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування.

Курація хворих. Захист історії хвороби. Опрацювання практичних навиків.

Розділ 3/курс 6 « Симптомита синдроми в хірургії»

Тема 1 Нові технології в хірургії. Сучасні методи діагностики та лікування. Принципи трансплантології, клінічні прояви декомпенсації функції життєво важливих органів.

Новітні методи в хірургічній практиці. Діагностика в хірургії, нові методи діагностики різних захворювань.

Трансплантологія в Україні, основні аспекти. Принципи трансплантології. Основні прояви декомпенсації життєво важливих органів.

Тема 2 Сепсис у хірургічних хворих. Синдром системної запальної відповіді. Патогенез та значення при різних захворюваннях і травмах. Діагностика і лікування.

Поняття про сепсис. Синдром системної запальної відповіді, його наслідки. Клініка, діагностика, лікування.

Тема 3 Шок у хірургічних хворих, діагностика, лікування. Принципи трансфузіології.

Поняття про шок. Різновиди шоків. Клініка, діагностика, лікування. Трансфузіологія в Україні. Основні аспекти і принципи трансфузіології.

Тема 4 Критичні стан у хірургічних хворих: синдром поліорганної недостатності, гострий респіраторний дистрес синдром, синдром гострої серцево-судинної недостатності, гостра

ниркова недостатність. Клініка, діагностика, лікування.

Поліорганна недостатність, причини, клініка, діагностика , лікування.

Гострий респіраторний дистрес синдром, першочергова допомога.

Гостра ниркова недостатність: клініка, діагностика, лікування

Тема 5 Гостра печінкова недостатність. Гостра респіраторна хвороба COVID 19. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.

Гостра печінкова недостатність- етіологія, клініка, діагностика, лікування.

Гостра респіраторна хвороба COVID 19. Прояви , етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 6 Крововтеча і крововтрата. Класифікація, клінічна картина крововтечі та гострої крововтрати. Способи визначення величини крововтрати. Засоби зупинки крововтечі. Переливання крові.

Поняття крововтрати. Класифікація крововтрат. Клінічні картини зовнішньої та внутрішньої крововтечі. Способи визначення величини крововтрати. Зупинка крововтрати, їх способи.

Правила переливання крові.

Тема 7 Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин. Мастит. Туберкульоз тканин та органів. Діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативногоі хірургічного лікування.

Типи гнійних захворювань шкіри та м'яких тканин. Етіологія, патогенез.

Туберкульоз тканин та органів. Клініка, діагностика лікування. Профілактика. Диференційна діагностика туберкульозу.

Позалегеневий туберкульоз в хірургії

Тема 8 СНІД в хірургічній клініці

Особливості обстеження та надання хірургічної допомоги ВІЛ позитивним пацієнтам. Особливості ведення пацієнтів. Належна безпека на операціях.

Тема 9 Особливості перебігу хірургічних захворювань у вагітних та осіб похилого віку. Діагностика та диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини, особливості обстеження, хірургічна тактика, запобігання передчасним пологам.

Особливості ведення вагітних з синдромом запаленого живота. Основні хірургічні аспекти в вагітних.

Особливості обстеження та лікування. Хірургічна тактика при гострому животі у вагітної.

Тема 10

Сучасна хірургічна травма при катастрофах, надзвичайних ситуаціях та бойових діях, принципи евакуаційних заходів. Класифікація травм. Патоморфологія ранового процесу, клінічна картина, лікування вогнепальних ран. Первинна і вторинна хірургічна обробка рани.

Тактика ведення пацієнта після аварій та надзвичайних ситуацій. Класифікація травм. Бойові дії та травми при них. Патоморфологія ранового процесу. Патоморфологія вогнепальних поранень. Тактика, діагностика, лікування.

Тема 11

Синдром гострого живота. Діагностика, диференційна діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини.

Гострий живіт – першочергові дії, діагностика, лікування,

Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями.

Тема 12 Кровотечі з травного тракту. Причини, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Основні причини кровотеч з травного каналу. Першочергові дії при кровотечах з травного каналу. Тактика ведення пацієнта. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Кровоспинні препарати.

Тема 13. Травми живота. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та заочеревинного простору, методи діагностики, лікувальна тактика.

Різновиди травм живота. Закриті травми. Ризики пошкодження внутрішніх органів. Діагностика, диференційна діагностика, тактика ведення пацієнта.

Тема 14. Диференційна діагностика та лікування захворювань прямої кишки і параректального простору.

Захворювання прямої кишки. Запалення гемороїдальних пазух. Клініка, діагностика лікування.

Стани підвищеної небезпеки при захворюваннях прямої кишки та параректального простору

Тема 15 Диференційна діагностика та лікування нориць травного каналу

Нориці травного каналу, їх різновиди. Клінічна картина, етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Тема 16 Зовнішні і внутрішні грижі живота. Класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Грижі живота. Грижі білої лінії. Вправимі та невправимі грижі. Клінічна картина, етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Розділ 1/курс 4. Абдомінальна хірургія.			
Підрозділ 1. «Ургентна абдомінальна хірургія»			
Тема 1. Гострий апендицит. Атипова клінічна картина гострого апендициту	**2**	**4**	**1**
Тема 2.Гострий холецистит.	**2**	**4**	**1**
Тема 3. Ускладнення гостро холециститу	**-**	**4**	**1**
Тема 4.Етіологія, патогенез та класифікація гострого панкреатиту	**2**	**4**	**1**
Тема 5.Ускладнення гострого панкреатиту.	**-**	**4**	**1**
Тема 6. Хронічний панкреатит.	**-**	**4**	**1**
Підрозділ 2. «Хірургічна гастроентерологія, проктологія та трансплантологія»			
Тема 7.Ускладнення виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Шлунково-кишкові кровотечі.	**-**	**4**	**2**
Тема 8.Гостра кишкова непрохідність	**2**	**4**	**2**
Тема 9. Етіологія, патогенез, класифікація гострого перитоніту.	**-**	**4**	**1**

Тема 10. Класифікація черевних гриж	**2**	**4**	**1**
Тема 11. Захворювання печінки	**2**	**4**	**1**
Тема 12. Абсцеси та кісти печінки.	**2**	**4**	**1**
Тема 13.Захворювання тонкої та товстої кишки.	**2**	**3**	**2**
Тема 14. Захворювання прямої кишки та промежини.	**-**	**3**	**2**
Тема 15. Залікове заняття. Захист історії хвороби		**2**	**2**
Всього годин	**16**	**56**	**20**
Розділ 2/ курс 5. Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія.			
Підрозділ 1 "Грудна, серцева, ендокринна хірургія"			
Тема 1. Травми грудної клітки. Гнійні захворювання легень і плеври. COVID 19.	**2**	**5**	**2**
Тема 2. Ішемічна хвороба серця. Набуті вади серця.	**2**	**5**	**2**
Тема 3. Хірургічна патологія межистіння.	**-**	**6**	**2**
Тема 4. Еутироїдний і токсичний зоб. Рак щитоподібної залози. Тиреоїдити.	**1**	**5**	**2**
Тема 5. Пухлини надниркових залоз.	**1**	**5**	**2**
Тема 6. Аневризма аорти. Кровотеча і крововтрата.	**2**	**5**	**2**
Тема 7. Гостра та хронічна ішемія нижніх кінцівок.	**2**	**5**	**2**
Тема 8. Абдомінальний ішемічний синдром. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок.	**2**	**6**	**2**
Тема 9. Тромбози магістральних вен. Після тромбофлебітний синдром. Тромбоемболія легеневої артерії.	**2**	**5**	**22**
Тема 10. Лімфадема кінцівок. Захист історії хвороби.	**-**	**7**	
Всього годин	**14**	**54**	**20**
Розділ 3/курс 6 « Симптоми та синдроми в хірургії»			
Тема 1. Нові технології в хірургії. Сучасні методи діагностики та лікування. Принципи трансплантології, клінічні прояви декомпенсації функції життєво важливих органів.		**6**	**5**
Тема 2. Сепсис у хірургічних хворих. Синдром системної запальної відповіді. Патогенез та значення при різних захворюваннях і травмах. Діагностика і лікування.		**6**	**5**
Тема 3.Шок у хірургічних хворих, діагностика, лікування. Принципи трансфузіології.		**6**	**5**
Тема 4. Критичні стан у хірургічних хворих: синдром поліорганної недостатності, гострий респіраторний дистрес синдром, синдром гострої серцево-судинної недостатності, гостра ниркова недостатність. Клініка, діагностика, лікування.		**6**	**5**
Тема 5. Гостра печінкова недостатність. Гостра респіраторна хвороба COVID 19. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.		**7**	**5**
Тема 6. Кровотеча і крововтрата. Класифікація, клінічна картина кровотечі та гострої крововтрати. Способи		**7**	**5**

визначення величини крововтрати. Засоби зупинки кровотечі. Переливання крові.			
Тема 7. Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин. Мастит. Туберкульоз тканин та органів. Діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативногоі хірургічного лікування.		**7**	**5**
Тема 8. СНІД в хірургічній клініці: особливості обстеження та надання хірургічної допомоги хворим. Профілактика інтраопераційного травмування та інфікування хірургів		**6**	**5**
Тема 9. Особливості перебігу хірургічних захворювань у вагітних та осіб похилого віку. Діагностика та диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини, особливості обстеження, хірургічна тактика, запобігання передчасним пологам.		**6**	**5**
Тема 10. Сучасна хірургічна травма при катастрофах, надзвичайних ситуаціях та бойових діях, принципи евакуаційних заходів. Класифікація травм. Патоморфологія ранового процесу, клінічна картина, лікування вогнепальних ран. Первинна і вторинна хірургічна обробка рани.		**7**	**5**
Тема 11. Синдром гострого живота. Діагностика, диференційна діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями.		**6**	**5**
Тема 12. Кровотечі з травного тракту. Причини, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.		**6**	**4**
Тема 13. Травми живота. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та заочеревинного простору, методи діагностики, лікувальна тактика.		**6**	**5**
Тема 14. Диференційна діагностика та лікування захворювань прямої кишки і параректального простору.		**6**	**4**
Тема 15. Диференційна діагностика та лікування нориць травного каналу		**6**	**4**
Тема 16. Зовнішні і внутрішні грижі живота. Класифікація, клініка, діагностика, лікування.		**6**	**4**
Екзамен			
Разом 6,0 кредитів / 180 год		**100**	**80**
Разом за дисципліну 12,0 кредитів/ 360 годин	**30**	**210**	**120**

Тематичний план лекцій

№	Тема	Години
	Розділ 1/курс 4. Абдомінальна хірургія.	
1	Гострий апендицит та його ускладнення.	2
2	Гострий холецистит та його ускладнення.	2
3	Гострий панкреатит та його ускладнення.	2
4	Захворювання печінки. Печінкова недостатність.	2
5	Зовнішні та внутрішні грижі живота та їх ускладнення.	3
6	Гостра кишкова непрохідність.	2
7	Захворювання тонкої та товстої кишки.	3
	Всього	**16**
	Розділ 2/ курс 5. Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія.	
1	Хірургічна ендокринологія. Хірургічна патологія дихальної системи	3
2	Набуті вади серця. Вибір методу лікування. Ішемічна хвороба серця. Методи хірургічного лікування	3
3	Аневризми аорти. Клініка, діагностика, лікування.	3
4	Облітеруючий атеросклероз судин нижніх кінцівок і тазу. Діагностика і лікування гострих та хронічних захворювань периферійних вен верхньої та нижньої кінцівок.	3
5	Тромбози магістральних вен. ТЕЛА	2
	Всього	**14**
	Разом за дисципліну	**30**

Тематичний план практичних занять

№	**Тема**	**Години**
	Розділ 1/курс 4. Абдомінальна хірургія.	
1	Гострий апендицит. Атипова клінічна картина гострого апендициту	**4**
2	Гострий холецистит.	**4**
3	Ускладнення гостро холециститу	**4**
4	Етіологія, патогенез та класифікація гострого панкреатиту	**4**
5	Ускладнення гострого панкреатиту. Сучасна лікувальна тактика при гострому панкреатиті, консервативна терапія, показання до хірургічного лікування, способи малоінвазійних та відкритих оперативних втручань.	**4**
6	Хронічний панкреатит. Клініка, методи діагностики, ускладнення хронічного панкреатиту, принципи лікування. Кісти та нориці підшлункової залози. Принципи хірургічної тактики. Показання та обґрунтування до трансплантації підшлункової залози. Захворювання селезінки. Діагностика і лікування.	**4**
7	Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки: перфорація, пілородуоденальний стеноз, пенетрація, малігнізація.Етіологія, патогенез, класифікація, методи діагностики, лікувальна тактика, види операційних втручань. Принципи передопераційного приготування хворих. Шлунково-кишкові кровотечі.	**4**
8	Гостра кишкова непрохідність. Етіологія та патогенез, класифікація, типова клінічна картина, методи діагностики, диференційна діагностика, особливості клінічного перебігу різних форм гострої кишкової непрохідності, принципи консервативного та хірургічного лікування гострої кишкової непрохідності	**4**

9	Етіологія та патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клініка, діагностика та лікувальна тактика при гострому перитоніті.	**4**
10	Класифікація черевних гриж. Етіологія, патогенез, клініка захворювання, принципи хірургічного лікування. Ускладнення гриж.	**4**
11	Захворювання печінки. Фіброз, цироз печінки. Печінкова недостатність. Принципи консервативного та оперативного лікування портальної гіпертензії та її ускладнень. Показання та протипоказання до трансплантації печінки	**4**
12	Абсцеси печінки, паразитарні та непаразитарні кісти: етіологія, клініка, методи обстеження, ускладнення, лікувальна тактика.	**4**
13	Захворювання тонкої та товстої кишки. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Дивертикулярна хвороба та поліпоз товстоїкишки. Показання до трансплантації кишки.	**3**
14	Захворювання прямої кишки – геморой, парапроктит, анальна тріщина, випадіння прямої кишки. Захворювання м'яких тканин промежини. Епітеліальний куприковий хід.	**3**
15	**Захист історії хвороби**	**2**
	Разом	**56**
Розділ 2/ курс 5. Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія.		
1	Травми грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні ускладнення. Диференційна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування.Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливостіклінічного перебігу. Диференційна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.	**5**
2	Ішемічна хвороба серця. Діагностика. Показання до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Сучасні методи діагностики, малоінвазивного оперативного лікування захворювань серця. Набуті вади серця. Класифікація. Діагностика. Показання до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Ускладнення.	**5**
3	Захворювання межостіння. Класифікація. Діагностика. Диференційна діагностика. Методи хірургічного лікування. Захворювання та травми стравоходу.	**5**
4	Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація. Методи діагностики. Диференційна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування. Рак щитоподібної залози. Класифікація, клініка, діагностика, методи лікування. Тиреоїдити. Класифікація, клініка, діагностика,лікування.	**5**
5	Пухлини наднирникових залоз. Класифікація. Клінічний перебіг. Діагностика. Передопераційне приготування. Методи хірургічного лікування. Дизгормональні захворювання молочної залози. Захворювання молочної залози (дизгормональні, пухлинні). Мастит.	**6**
6	Аневризми аорти. Визначення, причини виникнення. Класифікація, клініка, діагностична програма та лікування.	**5**
7	Гостра ішемія кінцівок. Класифікація, клінічні стадії перебігу, діагностика, диференційна діагностика, методи хірургічного лікування. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерій нижніх кінцівок, діагностика, методи лікування.	**6**
8	Абдомінальний ішемічний синдром. Класифікація. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференційна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного	**5**

	лікування. Профілактика. Реабілітація. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Діагностика. Ускладнення. Методи хірургічного лікування.	
9	Тромбози магістральних вен. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи консервативного і хірургічного лікування. Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація, діагностика, консервативні та хірургічні методи лікування. Тромбоемболія легеневої артерії. Клініка, діагностика, лікування, засоби профілактики.	**5**
10	Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Консервативне і хірургічне лікування. Написання історії хвороби	**5**
	Разом	**54**
	Розділ 3/курс 6 « Симптомита синдроми в хірургії»	
1	Нові технології в хірургії. Сучасні методи діагностики та лікування. Принципи трансплантології, клінічні прояви декомпенсації функції життєво важливих органів.	6
2	Сепсис у хірургічних хворих. Синдром системної запальної відповіді. Патогенез та значення при різних захворюваннях і травмах. Діагностика і лікування.	6
3	Шок у хірургічних хворих, діагностика, лікування. Принципи трансфузіології.	6
4	Критичні стан у хірургічних хворих: синдром поліорганної недостатності, гострий респіраторний дистрес синдром, синдром гострої серцево-судинної недостатності, гостра ниркова недостатність. Клініка, діагностика, лікування.	6
5	Гостра печінкова недостатність. Гостра респіраторна хвороба COVID 19. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.	7
6	Кровотеча і крововтрата. Класифікація, клінічна картина кровотечі та гострої крововтрати. Способи визначення величини крововтрати. Засоби зупинки кровотечі. Переливання крові.	7
7	Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин. Мастит. Туберкульоз тканин та органів. Діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативногоі хірургічного лікування.	7
8	СНІД в хірургічній клініці: особливості обстеження та надання хірургічної допомоги хворим. Профілактика інтраопераційного травмування та інфікування хірургів	6
9	Особливості перебігу хірургічних захворювань у вагітних та осіб похилого віку. Діагностика та диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини, особливості обстеження, хірургічна тактика, запобігання передчасним пологам.	6
10	Сучасна хірургічна травма при катастрофах, надзвичайних ситуаціях та бойових діях, принципи евакуаційних заходів. Класифікація травм. Патоморфологія ранового процесу, клінічна картина, лікування вогнепальних ран. Первинна і вторинна хірургічна обробка рани.	7
11	Синдром гострого живота. Діагностика, диференційна діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями.	6
12	Кровотечі з травного тракту. Причини, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.	6

13	Травми живота. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та заочеревинного простору, методи діагностики, лікувальна тактика.	6
14	Диференційна діагностика та лікування захворювань прямої кишки і параректального простору.	6
15	Диференційна діагностика та лікування нориць травного каналу	6
16	Зовнішні і внутрішні грижі живота. Класифікація, клініка, діагностика, лікування.	6
17	Екзамен	
	Разом	**100**
	Разом за дисципліну	**210**

Теми самостійної роботи

№	Тема	Кількість годин
Розділ 1/курс 4. Абдомінальна хірургія.		
1	Підготовка до практичних занять. Підготовка та опрацювання практичних навиків.	5
2	Робота в стаціонарі. Робота в перев'язувальній. Курація хворих.	10
3	Написання історії хвороби	5
	Разом	**20**
Розділ 2/ курс 5. Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія.		
1	Підготовка до практичних занять. Підготовка та опрацювання практичних навиків.	8
2	Робота в стаціонарі. Робота в перев'язувальній. Асистування на операціях Курація хворих.	8
3	Написання історії хвороби	4
	Разом	**20**
Розділ 3/курс 6 « Симптомита синдроми в хірургії»		
1	Підготовка до практичних занять	15
2	Диференційна діагностика при шлунково-кишковій кровотечі;	6
3	Функціональні, інструментальні методи дослідження при захворюваннях шлунка, тонкої та товстої кишки;	6
4	Трофічні виразки. Визначення поняття. Етіологія, особливості перебігу. Лікування;	6
5	Ексудативний і констриктивний перикардит;	6
6	Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями;	6
7	Диференційна діагностика та лікування захворювань середостіння;	6
8	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування флегмони шиї, пахвинної ділянки, субпекторальної флегмони;	6
9	Антикоагулянтна та тромболітична терапія при гострому тромбозі. Профілактична антикоагулянтна терапія;	6
10	Курація хворих. Підготування історії хвороби.	10
11	Підготовка до екзамену	7
	Разом	**80**
	Разом за дисципліну	**120**

4. Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання у вузі, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача.

До індивідуальних завдань відносяться: написання рефератів і створення мультимедійних презентацій з доповідями на засіданнях наукового студентського гуртка кафедри, участь у виготовлені макро- та мікропрепаратів, участь в науково –дослідницькій роботі кафедри, участь в написанні тез та статей доповіді на студентських наукових конференціях.

Перелік завдань для індивідуальної роботи студента: участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах; участь у студентській олімпіаді з дисципліни; підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни; підбір матеріалів і створення презентації з відповідної теми або розділу дисципліни.

5. Методи навчання

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задачі. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, пошуковий, дослідницький.

1. Словесні методи: лекція,інтерактивна лекція, бесіда;
2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація,демонстрація біля ліжка хворого;
3. Практичні методи: виконання практичних робіт та розв’язання ситуаційних завдань для вироблення вмінь та навичок;симуляційне навчання, асистування під час виконання лікарем хірургічного втручання.
4. Самостійна робота студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу
5. Використання контрольно-навчальних комп’ютерних програм
6. Інноваційні методи навчання: : Case-based learning(Навчання через аналіз клінічного випадку,ситуації);мозковий штурм; навчальна дискусія;навчальні дебати;рольова гра; навчання в команді (Team-based learning);обмін думками (think-pair-share).

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття; самостійна робота студентів.

6. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.

Формами поточного контролю є: усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване), співбесіда; **практична перевірка сформованих професійних умінь** (проводиться за результатами розв’язування клінічних кейсів,роботи з медичною документацією, виконання практичних навичок,роботи біля ліжка хворого); **тестовий контроль** («відкриті» та «закриті» тестові завдання).

Поточний контроль є обов'язковим. Під час оцінювання засвоєння кожної теми з усіх дисциплін навчального плану за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною шкалою) з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання з дисципліни. Враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Викладач проводить опитування кожного студента у групі на кожному занятті і виставити оцінку в журналі обліку відвідувань та успішності студентів за традиційною шкалою («5», «4», «3», «2»).

При оцінюванні поточної навчальної діяльності студента 20% оцінки становить самостійна

робота студента, яка враховує знання теми самостійного заняття і виконання роботи в зошиті.

Заключний (підсумковий) контроль проводиться:

- у формі письмової контрольної роботи, яка включає тестові завдання, теоретичні питання
- контроль практичних навичок (розв'язування клінічних кейсів,захист історії хвороби,оцінка правильності виконання практичних навичок - практично-орієнтований іспит.

Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається тестовому та практично орієнтованому контролю.

7. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.

Залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

Екзамен (диференційний залік) – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

8. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти.

Максимальна кількість балів за дисципліну складає 200 балів. Співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового контролю знань – 60 % та 40 %.

Перший, другий семестри вивчення дисципліни закінчується заліком.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів, м***інімальна кількість балів*** – мінімальна кількість балів - становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми.

Залік студент отримує на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання.

До заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і їх середній бал за поточну навчальну діяльність із навчальної дисципліни становить не менше 3,00.

Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 200-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (табл. 1).

Таблиця 1.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.47	179	3.94	158	3.42	137
4.97	199	4.44	178	3.92	157	3.39	136
4.94	198	4.42	177	3.89	156	3.37	135
4.92	197	4.39	176	3.87	155	3.34	134
4.89	196	4.37	175	3.84	154	3.32	133
4.87	195	4.34	174	3.82	153	3.29	132

4.84	194	4.32	173	3.79	152	3.27	131
4.82	193	4.29	172	3.77	151	3.24	130
4.79	192	4.27	171	3.74	150	3.22	129
4.77	191	4.24	170	3.72	149	3.19	128
4.74	190	4.22	169	3.69	148	3.17	127
4.72	189	4.19	168	3.67	147	3.14	126
4.69	188	4.17	167	3.64	146	3.12	125
4.67	187	4.14	166	3.62	145	3.09	124
4.64	186	4.12	165	3.59	144	3.07	123
4.62	185	4.09	164	3.57	143	3.04	122
4.59	184	4.07	163	3.54	142	3.02	121
4.57	183	4.04	162	3.52	141	3	120
4.54	182	4.02	161	3.49	140	< 3	70-119 (повторне перескладання)
4.52	181	4.00	160	3.47	139		
4.49	180	3.97	159	3.44	138		

Результат навчання оцінюється також за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано).

Таблиця 2

Шкала переведення балів у національну систему

За національною системою	**За 200-бальною шкалою**
зараховано	від 120 до 200 балів
не зараховано	менше 119 балів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Другий семестр (останій семестр вивчення дисципліни) закінчується підсумковим контролем у вигляді екзамену.

До екзамену допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості (відпрацьовані всі пропущені заняття) і їх середній бал за поточну навчальну діяльність із навчальної дисципліни становить не менше оцінки «3».

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 120 балів і визначається як сума середнього арифметичного всіх оцінок отриманих в семестрі.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Перерахунок середньої оцінки за поточну успішність (за 120-бальною шкалою) в табл. 3.

Таблиця 3.

Перерахунок середньої оцінки за поточну успішність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом

4-бальна шкала	**200-бальна шкала**	**4-бальна шкала**	**200-бальна шкала**	**4-бальна шкала**	**200-бальна шкала**
5	120	4.29	103	3.58	86
4.96	119	4.25	102	3.54	85
4.92	118	4.21	101	3.50	84
4.87	117	4.17	100	3.46	83
4.83	116	4.12	99	3.42	82
4.79	115	4.08	98	3.37	81
4.75	114	4.04	97	3.33	80

4.71	113	4.00	96	3.29	79
4.67	112	3.96	95	3.25	78
4.62	111	3.92	94	3.21	77
4.58	110	3.87	93	3.17	76
4.54	109	3.83	92	3.12	75
4.50	108	3.79	91	3.08	74
4.46	107	3.75	90	3.04	73
4.42	106	3.71	89	3	72
4.37	105	3.67	88	Менше 3	Недостатньо
4.33	104	3.62	87		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні екзамену становить 80 (мінімальна кількість - не менше 50).

Оцінка з дисципліни визначається комплексно, як сума балів за поточну навчальну діяльність та балів за екзамен.

Із виділених 120 балів за поточну навчальну діяльність на оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти, згідно з робочою навчальною програмою, виділяється додатково від 4 до 12 балів. Заохочувальні бали додаються до підсумкової оцінки з дисципліни в кінці її вивчення.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у національну шкалу та систему ЄКТС (табл. 4,5).

Таблиця 4

Бали з дисципліни	**Оцінка за 4-ри бальною шкалою**
Від 180 до 200 балів	5
Від 150 до 179 балів	4
Від 149 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Таблиця 5

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балівза всі видинавчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, дифзаліку	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
160-179	B	добре	
150-159	C		
130-149	D	задовільно	
120-129	E		
50-119	FX	незадовільно з можливістю перескладання	не зараховано з можливістю перескладання
0-49	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни;
2. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
3. Тези лекцій з дисципліни;
4. Методичні вказівки до практичних занять для студентів;
5. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
6. Тестові та контрольні завдання до практичних занять;
7. Перелік питань до екзамену.

10. Перелік теоретичних питань, практичних навичок і професійних вмінь, якими повинен оволодіти студент.

Теоретичні запитання.

Розділ 1/курс 4. Абдомінальна хірургія.

1. Анатомо-функціональні відомості про сліпу кишку та апендикулярний відросток.
2. Методи обстеження хворих з гострим апендицитом.
3. Клініка гострого апендициту.
4. Етіологія та патогенез гострого апендициту.
5. Диференційний діагноз гострого апендициту.
6. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у дітей.
7. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у вагітних.
8. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у хворих старечого та похилого віку.
9. Ускладнення гострого апендициту.
10. Апендикулярний інфільтрат (клініка, діагностика, лікувальна тактика).
11. Апендикулярний абсцес правої клубової ділянки (клініка, діагностика, лікувальна тактика).
12. Тазовий абсцес. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
13. Піддіафрагмальний абсцес. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
14. Пілефлебіт. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
15. Розлитий апендикулярний перитоніт. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
16. Техніка типової апендектомії.
17. Лапароскопічна апендектомія.
18. Особливості оперативної техніки в залежності від форми гострого апендициту та розміщення червоподібного відростка.
19. Вид доступу та об’єм оперативного втручання при різних ускладненнях гострого апендициту.
20. Ускладнення при виконанні апендектомії.
21. Ускладнення апендектомії в ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
22. Ведення післяопераційного періоду в пацієнтів з апендицитом та його ускладненнями.
23. Анатомо-функціональні відомості про жовчний міхур та позапечінкові жовчні протоки.
24. Етіологія та патогенез гострого холециститу.
25. Класифікація гострого холециститу.
26. Методи обстеження хворих з гострим холециститом.
27. Типова клінічна картина гострого холециститу, її особливості серед осіб юного та старечого віку.
28. Диференційна діагностика гострого холециститу.
29. Діагностична програма при гострому холециститі.
30. Лікувальна програма гострого холециститу.
31. Ускладнення гострого холециститу.

32. Особливості клінічної картини гострого холециститу при наявності супровідної патології.
33. Клінічна картина ускладнень гострого холециститу та їх диференційна діагностика.
34. Показання до екстрених операцій при гострому холециститі.
35. Показання до термінових операцій (24-48 годин) при гострому холециститі.
36. Характер оперативних втручань при гострому холециститі.
37. Характер оперативних втручань при ускладненнях гострого холециститу.
38. Показання до мініінвазивних оперативних втручань (ендоскопічних, лапароскопічних, під контролем КТ та ультразвуку).
39. Інтраопераційні ускладнення холецистектомії та їх лікування.
40. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика та лікування.
41. Передопераційна підготовка хворих з гострим холециститом.
42. Післяопераційне ведення пацієнтів з гострим холециститом.
43. Анатомо-функціональні відомості про підшлункову залозу.
44. Етіологія та патогенез гострого панкреатиту.
45. Класифікація гострого панкреатиту.
46. Методи обстеження хворих на гострий панкреатит.
47. Типова клінічна картина гострого панкреатиту.
48. Диференційна діагностика гострого панкреатиту.
49. Діагностична програма при гострому панкреатиті.
50. Лікувальна тактика при гострому панкреатиті.
51. Ускладнення гострого панкреатиту.
52. Особливості клінічної картини гострого панкреатиту при наявній супровідній патології.
53. Клінічна картина ускладнень гострого панкреатиту та їх диференційна діагностика.
54. Показання до оперативних втручань при гострому панкреатиті.
55. Характер оперативних втручань при гострому панкреатиті.
56. Характер оперативних втручань при ускладненнях гострого панкреатиту.
57. Показання до мініінвазивних оперативних втручань (ендоскопічних, лапароскопічних, під контролем УЗД) при гострому панкреатиті.
58. Лікування пацієнтів з гострим панкреатитом у післяопераційному періоді.
59. Анатомо-функціональні відомості про шлунок та дванадцятипалу кишку.
60. Сучасне визначення та методи діагностики виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки.
61. Які існують фактори агресії у розвитку виразкової хвороби?
62. Що відноситься до факторів захисту слизової оболонки шлунка?
63. Які анатомічні зони має шлунок?
64. За рахунок яких артерій кровопостачається шлунок?
65. Який вплив на шлунок має блукаючий нерв
66. Який вплив на шлунок має симпатична інервація?
67. Які ускладнення виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки?
68. Які особливості больового синдрому при шлунковій локалізації виразки?
69. Які особливості больового синдрому при дуоденальній локалізації виразки?
70. Які об'єктивні клінічні ознаки виявляють при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки?
71. У чому суть діагностичної програми при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки?
72. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки?
73. Методи обстеження хворих з перфоративною виразкою.
74. Класифікація перфоративної виразки.

75. Етіологія та патогенез перфоративної віразки.
76. Клініка типової перфоративної виразки.
77. Диференціальна діагностика перфоративної виразки.
78. Особливості клінічного перебігу атипової перфоративної виразки.
79. Особливості клінічного перебігу прикритої перфоративної виразки.
80. Особливості клінічного перебігу перфоративної виразки при перфорації в сальникову сумку.
81. Особливості перебігу перфоративної виразки при прориві її в заочеревний простір.
82. Вибір обсягу оперативного втручання при перфоративній виразці.
83. Техніка зашивання перфоративної виразки.
84. Техніка виконання пілородуоденопластики.
85. Вибір способу виконання ваготомії та пілородуоденопластики.
86. Показання до проведення та техніка виконання селективної ваготомії та антрумектомії.
87. Показання до проведення та техніка виконання селективної проксимальної ваготомії та пілородуоденопластики.
88. Показання до проведення та техніка виконання резекції шлунка при перфоративній виразці.
89. Лапароскопічні технології в хірургічному лікуванні перфоративної виразки.
90. Ускладнення у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
91. Ускладнення у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
92. Лікування ускладнень у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
93. Особливості ведення хворих з перфоративною виразкою у ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
94. Ускладнення у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
95. Які скарги спостерігаються у хворих при наявності перешкоди на рівні вихідного відділу шлунку ?
96. Які скарги спостерігаються у хворих при наявності перешкоди на рівні дистального відділу дванадцятипалої кишки ?
97. Дайте визначення пілородуоденального стенозу.
98. Які причини розвитку пілородуоденального стенозу?
99. Яка класифікація пілородуоденального стенозу?
100. Які скарги спостерігаються при субкомпенсованому стенозі?
101. Які скарги спостерігаються при компенсованому стенозі?
102. Які скарги спостерігаються при декомпенсованому стенозі?
103. Які об'єктивні клінічні ознаки субкомпенсованого і декомпенсованого пілородуоденального стенозу?
104. Рентгенологічні ознаки ступеня пілородуоденального стенозу.
105. Які принципи лікування пілородуоденального стенозу?
106. Які існують показання до хірургічного лікування виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки?
107. Яким методам операцій слід надавати увагу при локалізації виразки у дванадцятипалій кишці?
108. Яким методам операцій слід надавати увагу при локалізації виразки у шлунку?
109. Визначення пептичної виразки анастомозу.
110. Які причини виникнення пептичної виразки анастомозу?
111. Які скарги хворих при пептичній виразці анастомозу?
112. Які об'єктивні клінічні ознаки можна виявити при пептичній виразці анастомозу?

113. Яка суть діагностичної програми при пептичній виразці анастомозу?
114. З якими захворюваннями слід діагностувати пептичну виразку анастомозу?
115. Яке медикаментозне лікування застосовується при пептичній виразці анастомозу?
116. Який обсяг хірургічного втручання при пептичній виразці анастомозу?
117. Дайте визначення синдрому Маллорі-Вейса.
118. Які скарги у хворих із синдромом Маллорі-Вейса?
119. Які об'єктивні прояви синдрому Маллорі-Вейса?
120. Які методи дослідження використовуються для уточнення діагнозу синдрому Маллорі-Вейса?
121. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику синдрому Маллорі-Вейса?
122. Лікувальна тактика при синдромі Маллорі-Вейса.
123. Які показання до хірургічного лікування синдрому Маллорі-Вейса?
124. Етіологія та патогенез шлунково-кишкових кровотеч.
125. Методи обстеження хворих з шлунково-кишковими кровотечами.
126. Класифікація виразкових кровотеч.
127. Клініка шлунково-кишкових кровотеч.
128. Диференційна діагностика виразкової кровотечі.
129. Особливості перебігу виразкової гастродуоденальної кровотечі в залежності від ступеня її активності.
130. Особливості клінічного перебігу активної кровотечі .
131. Особливості клінічного перебігу виразкової кровотечі, що припинилася.
132. Техніка зашивання виразки, яка кривавить.
133. Вибір способу зупинки кровотечі в залежності від ступеня її активності.
134. Показання до консервативного лікування виразкової кровотечі.
135. Терапія шлунково-кишкових кровотеч.
136. Методи ендоскопічного гемостазу та показання до їх застосування.
137. Методи оперативних втручань при виразковій кровотечі.
138. Вибір методу оперативного втручання в залежності від стану хворого, інтенсивності кровотечі, ступеня крововтрати, локалізації виразки.
139. Особливості техніки оперативних втручань при виразковій кровотечі.
140. Ускладнення у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу виразкової кровотечі.
141. Лікування ускладнень у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу виразкової кровотечі.
142. Особливості ведення хворих з виразковою кровотечою у ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
143. Анатомо-фізіологічні відомості про тонку і товсту кишку.
144. Визначення поняття непрохідності кишок.
145. Етіологія непрохідності кишок.
146. Сучасні питання патогенезу непрохідності кишок.
147. Класифікація непрохідності кишок.
148. Причини динамічної непрохідності кишок.
149. Клініка динамічної непрохідності кишок.
150. Лікування динамічної (функціональної) непрохідності кишок.
151. Види механічної непрохідності кишок.
152. Клініка обтураційної непрохідності кишок.
153. Особливості клініки странгуляційної непрохідності кишок.
154. Особливості клініки завороту окремих органів травного тракту.

155. Особливості клініки інвагінації.
156. Види інвагінацій.
157. Особливості лікувальної тактики в залежності від часу початку захворювання.
158. Злукова хвороба.
159. Етіологія злукової хвороби.
160. Сучасні аспекти патогенезу злукової хвороби.
161. Типова клінічна картина злукової хвороби.
162. Диференційна діагностика непрохідності кишок.
163. Диференційна діагностика окремих видів непрохідності кишок.
164. Сучасні методи діагностики гострої непрохідності кишок.
165. Рентгенологічні ознаки гострої непрохідності кишок.
166. Ультрасонографічні ознаки гострої непрохідності кишок.
167. Сучасна лікувальна програма непрохідності кишок.
168. Передопераційна підготовка пацієнтів з гострою кишковою непрохідністю.
169. Вибір характеру оперативного втручання при різних видах та рівнях непрохідності кишок.
170. Післяопераційна лікувальна програма.
171. Профілактика та прогноз у хворих з гострою непрохідністю кишок.
172. Анатомо-функціональні відомості про парієтальну та вісцеральну очеревину.
173. Етіологія та патогенез гострого перитоніту.
174. Класифікація гострого перитоніту.
175. Методи обстеження хворих на гострий перитоніт.
176. Клінічна картина місцевого гострого перитоніту.
177. Клінічна картина поширеного перитоніту.
178. Диференційна діагностика гострого перитоніту.
179. Діагностична програма у хворого на гострий перитоніт.
180. Лікувальна тактика у хворого на гострий місцевий перитоніт.
181. Лікувальна тактика у хворого на гострий поширений перитоніт.
182. Ускладнення гострого перитоніту.
183. Особливості клінічної картини гострого перитоніту при наявній супутній патології.
184. Лікувальна тактика при гострому перитоніті.
185. Особливості передопераційної підготовки при госторому перитоніті.
186. Методи оперативних втручань при перитоніті в залежності від поширення запального процесу у черевній порожнині.
187. Показання до мініінвазивних методів лікування хворих на гострий перитоніт.
188. Етапи оперативного втручання при гострому поширеному перитоніті.
189. Післяопераційні ускладнення при гострому перитоніті їх діагностика профілактика та лікування.
190. Ведення пацієнтів у післяопераційному періоді.
191. Абдомінальний компартмент-синдром. Визначення, причини виникнення. Діагностика та лікувальна тактика.
192. Релапаротомія та лапаростомія в лікуванні поширеного перитоніту.
193. Визначення поняття грижі.
194. Причини виникнення грижі.
195. Загальна симптоматика гриж.
196. Значення форми і розмірів грижі для перебігу захворювання.
197. Класифікація зовнішніх гриж черевної стінки.
198. Ускладнення гриж. Визначення, діагностика і лікування.
199. Грижі білої лінії живота. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

200. Пупкові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

201. Косі пахові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

202. Прямі пахові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

203. Післяопераційні грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

204. Стегнові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

205. Защемлені грижі. Типова клініка. Клінічні види защемлених гриж. Діагностика, диференційна діагностика.

206. Хірургічна тактика при защемленій грижі.

207. Особливості оперативного втручання при защемленій грижі.

208. Ознаки життєздатності та нежиттєздатності кишки.

209. Запалення грижі. Клініка. Диференційна діагностика. Хірургічна тактика.

210. Пошкодження (травма) грижі. Клініка. Хірургічна тактика.

211. Кишкова непрохідність в грижі. Хірургічна тактика.

212. Невправима грижа. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування.

213. Сучасні принципи і методи оперативного лікування гриж.

214. Внутрішні грижі. Клініка. Класифікація. Діагностика.

215. Грижі стравохідного отвору діафрагми. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.

216. Які причини розвитку грижі стравохідного отвору діафрагми?

217. Який механізм розвитку грижі стравохідного отвору діафрагми?

218. Які існують види гриж стравохідного отвору діафрагми?

219. Які скарги хворих спостерігаються при грижі стравохідного отвору діафрагми?

220. Які об’єктивні прояви грижі стравохідного отвору діафрагми?

221. Які ускладнення можуть виникати при грижі стравохідного отвору діафрагми?

222. Діагностична програма при грижі стравохідного отвору діафрагми.

223. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику при грижі стравохідного отвору діафрагми?

224. У чому полягає консервативне лікування грижі стравохідного отвору діафрагми?

225. Які показання до хірургічного лікування грижі стравохідного отвору діафрагми?

226. Суть оперативних втручань при грижі стравохідного отвору діафрагми.

227. Тимчасова непрацездатність і реабілітація хворих при грижі стравохідного отвору діафрагми.

228. Профілактика та прогноз у хворих з грижами стравохідного отвору діафрагми.

229. Неспецифічний виразковий коліт. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

230. Хвороба Крона. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

231. Етіологія, патогенез, класифікація дивертикулярної хвороби товстої кишки.

232. Клініка, методи дослідження, диференційний діагноз дивертикулярної хвороби товстої кишки.

233. Ускладнення дивертикулярної хвороби товстої кишки. Консервативне та оперативне лікування.

234. Класифікація, діагностика і лікування поліпів та поліпозу товстої кишки.

235. Трансплантація кишок. Класифікація хвороб, що потребують пересадки кишок. Методика трансплантації кишок.

236. Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференційна діагностика. Лікувальна тактика.

237. Кісти печінки. Класифікація. Діагностика, лікування.

238. Цироз і фіброз печінки. Синдром портальної гіпертензії. Класифікація. Ускладнення. Діагностика і лікування.

239. Пересадка печінки. Показання та протипоказання до трансплантації печінки. Методика вибору донора. Методи трансплантації печінки. Умови зберігання донорської печінки та її транспортування.

240. Етіологія, патогенез і класифікація хронічного панкреатиту.

241. Клінічний перебіг і методи діагностики хронічного панкреатиту.

242. Диференційна діагностика хронічного панкреатиту.

243. Консервативне і хірургічне лікування хронічного панкреатиту.

244. Ускладнення хронічного панкреатиту. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.

245. Кісти та нориці підшлункової залози. Класифікація. Клініка. Діагностика.

246. Ускладнення кіст підшлункової залози (нагноєння, перфорація, кровотечі, малігнізація). Принципи хірургічної тактики.

247. Показання до трансплантації підшлункової залози та їх обгрунтування. Методика трансплантації підшлункової залози.

248. Захворювання селезінки. Діагностика і лікувальна тактика.

249. Хірургічна тактика при ускладнених формах інфекційних та паразитарних захворювань тонкої кишки.

250. Гострий і хронічний геморой (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне, види операцій).

251. Гострий і хронічний парапроктит (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування).

252. Анальна тріщина. Етіологія, патогенез, класифікація. Діагностика і лікування.

253. Епітеліальний куприковий хід. Діагностика і лікування.

254.Захворювання м’яких тканин промежини (синдром опущення, піодермія, перианальний дерматит, кондиломатоз). Діагностика і лікування.

255.Тератоми параректальної локалізації. Класифікація. Діагностика і лікування.

Розділ 2/ курс 5. Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія.

1. Класифікація травматичних пошкоджень грудної клітки.
2. Класифікація і діагностика післятравматичного гемотораксу.
3. Лікувальна тактика при закритих травматичних пошкодженнях грудної клітки, ускладнених малим, середнім і великим гемотораксом.
4. Ознаки внутрішньоплевральної кровотечі. Показання до торакотомії.
5. Лікувальна тактика при згорненому гемотораксі.
6. Діагностика та лікування проникаючої рани серця.
7. Класифікація післятравматичного пневмотораксу.
8. Причини виникнення підшкірної емфіземи. Методи лікування.
9. Причини виникнення та клінічний перебіг медіастинальної емфіземи.
10. Лікування медіастинальної емфіземи.
11. Лікування післятравматичного пневмотораксу.Види аспіраційних систем.
12. Лікування відкритого пневмотораксу.
13. Лікувальна тактика при напруженому (клапанному) пневмотораксі.
14. Види новокаїнової блокади при закритій травмі грудної клітки.
15. Методи фіксації грудної стінки при флотуючому переломі ребер.
16. Лікувальна тактика при флотуючому переломі ребер.
17. Клініка подвійного перелому ребер.
18. Лікувальна тактика при обмеженому пневмотораксі.

19. Ранні ускладнення закритої травми грудної клітки.
20. Пізні ускладнення закритої травми грудної клітки.
21. Клініко-рентгенологічні ознаки малого гемотораксу.
22. Причини виникнення гострого абсцесу легень.
23. Клінічні форми гангрени легень.
24. Клінічні симптоми гострого абсцесу легень в стадії “до розкриття”.
25. Клінічні симптоми гострого абсцесу легень в стадії “після розкриття”.
26. Клініка хронічного абсцесу легень.
27. Додаткові методи обстеження хворих з нагнійними захворюваннями легень.
28. Диференційна діагностика хронічного абсцесу легень та раку з розпадом.
29. Диференційна діагностика повітряної кісти та хронічного абсцесу легень.
30. Методи санації трахеобронхіального дерева.
31. Лікування гангренозного абсцесу легень.
32. Лікування гострого абсцесу легень. Показання до оперативного лікування.
33. Тактика лікування ускладненого гострого абсцесу легень.
34. Гостра емпієма плеври. Етіологія, патогенез, клініка.
35. Клінічні прояви обмеженої емпієми плеври. Рентгенологічна картина.
36. Клініка обмеженого піопневмотораксу. Рентгенологічні ознаки.
37. Тотальний піопневмоторакс. Етіологія, клінічний перебіг.
38. Додаткові методи обстеження при хронічних гнійних процесах в плеврі.
39. Диференційна діагностика емпієми плеври та піопневмотораксу.
40. Клініка хронічної емпієми.
41. Додаткові методи обстеження при піопневмотораксі.
42. Тактика лікування хворих з піопневмотораксом.
43. Показання до пункції плевральної порожнини.
44. Техніка виконання пункції плевральної порожнини.
45. Показання до дренування плевральної порожнини.
46. Техніка дренування плевральної порожнини.
47. Особливості консервативного лікування піопневмотораксу.
48. Стадії мітрального стенозу.
49. Клінічні прояви I-II стадії мітрального стенозу.
50. Ускладнення мітрального стенозу.
51. Допоміжні методи обстеження при мітральному стенозі.
52. Хірургічне лікування мітрального стенозу.
53. Мітральна недостатність. Етіологія. Класифікація.
54. Клініка, діагностика, лікування мітральної недостатності.
55. Аортальний стеноз. Клініка, діагностика, лікування.
56. Патогенез та ускладнення повної атріовентрикулярої блокади.
57. Повна атріовентрикулярна блокада. Клініка. Діагностика.
58. Синдром слабості синусового вузла. Показання до хірургічного лікування.
59. Види і показання до тимчасової електрокардіостимуляції.
60. Показання до постійної електрокардіостимуляції.
61. Ішемічна хвороба серця. Клініка, діагностика, хірургічне лікування.
62. Вади серця. Клініка, діагностика, хірургічне лікування.
63. Хірургічні аспекти анатомії переднього середостіння.
64. Клініка пухлин переднього середостіння.
65. Лікування гострого медіастиніту.
66. Етіологія, патогенез, клінічний перебіг синдрому верхньої порожнистої вени.
67. Діагностика синдрому верхньої порожнистої вени.

68.Хірургічні доступи при операціях на органах середостіння.
69.Тактика лікування хворих з ятрогенним пошкодженням стравоходу.
70.Лікування ятрогенної перфорації нижньогрудного відділу стравоходу.
71.Хірургічне лікування пухлин заднього середостіння.
72. Класифікація грижі стравохідного отвору діафрагми.
73. Клінічний перебіг ковзної грижі стравохідного отвору діафрагми.
74.Рентгенологічні ознаки ковзної грижі стравохідного отвору діафрагми.
75.Лікування ковзної грижі стравохідного отвору діафрагми.
76.Лікування параезофагальної грижі стравохідного отвору діафрагми.
77.Клінічні прояви релаксації діафрагми.
78.Діагностика релаксації діафрагми.
79.Лікування тотальної релаксації діафрагми.
80.Анатомічні та фізіологічні звуження стравоходу
81.Клінічні стадії ахалазії стравоходу.
82. Ахалазія стравоходу. Клініка, діагностика.
83. Дані об'єктивного обстеження при ахалазії стравоходу.
84. Диференційна діагностика ахалазії стравоходу та раку стравоходу.
85.Лікування ахалазії I-II стадій.
86. Класифікація дивертикулу стравоходу.
87. Ускладнення дивертикулу стравоходу. Лікувальна тактика.
88.Консервативне та оперативне лікування ахалазії стравоходу.
89.Ускладнення біфуркаційного дивертикулу стравоходу. Клінічний перебіг.
90.Хірургічні доступи при дивертикулі стравоходу.
91.Хірургічне лікування дивертикулу Ценкера. Інтраопераційні та післяопераційні ускладнення.
92.Клінічні стадії опіку стравоходу.
93.Невідкладна допомога при опіку стравоходу.
94.Консервативне лікування опіку стравоходу.
95.Хірургічні доступи при операціях на стравоході.
96.Види пластики при рубцевих стриктурах стравоходу.
97.Хірургічне лікування рубцевих стриктур стравоходу
98.Клініка епіфренального дивертикулу. Додаткові методи обстеження.
99.Причини емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
100. Клінічна характеристика емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
101. Класифікація гострої ішемії нижніх кінцівок за В.С. Савельєвим.
102. Диференційна діагностика емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
103. Хірургічна тактика та методи оперативного лікування емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
104. Особливості ведення післяопераційного періоду після хірургічного втручання з приводу емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
105. Показання до консервативного лікування, препарати, що використовуються.
106. Антикоагулянти, фібринолітичні тромболітичні препарати.
107. Методи контролю за зсідаючою системою, їх характеристика.
108. Етіологія, патогенез облітеруючого атеросклерозу та ендартеріїту нижніх кінцівок.
109. Класифікація хронічної ішемії та рівня оклюзії магістральних артерій при облітеруючому атеросклерозі за О.О. Шалімовим.
110. Сучасна теорія та фактори ризику розвитку атеросклерозу.
111. Методи обстеження артеріальної системи.
112. Ускладнення облітеруючого атеросклерозу артерій нижніх кінцівок та методи їх запобігання.

113. Визначення, клінічна характеристика та методи хірургічного лікування синдрому Лериша.
114. Показання та протипоказання до хірургічного лікування облітеруючого атеросклерозу магістральних артерій нижніх кінцівок.
115. Показання та протипоказання до хірургічного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
116. Ранні післяопераційні ускладнення реконструктивних операцій на магістральних артеріях нижніх кінцівок при облітеруючому атеросклерозі та методи їх запобігання.
117. Показання та протипоказання до консервативного лікування облітеруючих захворювань артерій нижніх кінцівок.
118. Реабілітація хворих, які перенесли реконструктивні операції на аорті та магістральних артеріях.
119. Сучасні методи аортоартеріографії, ускладнення аортографії та методи їх запобігання.
120. Методи зниження концентраціїхолестерину таліпопротеїдів в плазмі крові (фармакологічні, інструментальні).
121. Фактори, що забезпечують нормальну венозну гемодинаміку.
122. Етіологія варикозного розширення вен.
123. Патогенез порушення венозної гемодинаміки при варикозній хворобі.
124. Клінічна характеристика варикозної хвороби нижніх кінцівок,
125. Клінічна характеристика хронічної венозної недостатності I ст.
126. Клінічна характеристика хронічної венозної недостатності II ст.
127. Клінічна характеристика хронічної венозної недостатності III ст.
128. Ускладнення варикозної хвороби.
129. Функціональні проби для визначення стану клапанів поверхневих, комунікантних та глибоких вен нижніх кінцівок.
130. Методи та показання до флебографії.
131. Диференційна діагностика варикозного вузла пахвинної ділянки і стегнової грижі.
132. Диференційна діагностика варикозної хвороби і природженої дисплазії вен.
133. Консервативне лікування варикозної хвороби нижніх кінцівок.
134. Лікування екземи та дерматиту, спричинених хронічною венозною недостатністю.
135. Лікування трофічної виразки, спричиненої хронічною венозною недостатністю.
136. Показання та протипоказання до хірургічного лікування варикозної хвороби нижніх кінцівок.
137. Послідовність виконання операції сафенектомії.
138. Причини рецидиву варикозного розширення вен нижніх кінцівок після сафенектомії.
139. Лікування рецидиву варикозного розширення вен нижніх кінцівок після сафенектомії.
140. Профілактика варикозної хвороби нижніх кінцівок.
141. Етіологія тромбофлебіту підшкірних вен нижніх кінцівок.
142. Причини тромбофлебіту нерозширених підшкірних вен.
143. Патогенез і клініка мігруючого тромбофлебіту підшкірних вен.
144. Клінічні прояви гострого тромбофлебіту підшкірних вен нижніх кінцівок.
145. Диференційна діагностика тромбофлебіту підшкірних і глибоких вен нижніх кінцівок.
146. Диференційна діагностика тромбофлебіту підшкірних вен нижніх кінцівок і бешихи.
147. Диференційна діагностика тромбофлебіту підшкірних вен нижніх кінцівок і лімфангіту.
148. Лікування післяін’єкційного тромбофлебіту підшкірних вен верхніх кінцівок.
149. Консервативне лікування тромбофлебіту підшкірних вен нижніх кінцівок.
150. Показання та протипоказання до оперативного лікування гострого тромбофлебіту підшкірних вен нижніх кінцівок.
151. Техніка операцій при гострому тромбофлебіті підшкірних вен нижніх кінцівок.

152. Етіологічні та патогенетичні фактори тромбозу глибоких вен нижніх кінцівок.
153. Клінічні прояви тромбозу вен гомілок.
154. Клінічні прояви ілеофеморального тромбозу.
155. Клінічна характеристика білої флегмазії.
156. Клінічна характеристика синьої флегмазії.
157. Клініка тромбозу нижньої порожнистої вени.
158. Гострий тромбоз печінкових вен − синдром Бадда-Хіарі.
159. Етіологія, клінічна характеристика і лікування синдрому Педжета-Шретера.
160. Диференційна діагностика тромбозу глибоких вен нижніх кінцівок і лімфостазу.
161. Диференційна діагностика білої флегмазії і емболії стегнової артерії.
162. Консервативне лікування тромбозу глибоких вен нижніх кінцівок.
163. Особливості хірургічного лікування ілеофеморального тромбозу.
164. Шляхи запобігання ТЕЛА при хірургічному лікуванні ілеофеморального тромбозу.
165. Профілактика тромбозу глибоких вен нижніх кінцівок в ранньому післяопераційному періоді.
166. Етіологія, патогенез післятромбофлебітичного синдрому.
167. Особливості венозної гемодинаміки у хворих з ПТФС.
168. Клінічна характеристика склеротичної форми післятромбофлебітичного синдрому.
169. Клінічна характеристика варикозної форми післятромбофлебітичного синдрому.
170. Клінічна характеристика набряково-больової форми післятромбофлебітичного синдрому.
171. Клінічна характеристика виразкової форми післятромбофлебітичного синдрому.
172. Патогенез виникнення трофічної виразки у хворих з ПТФС.
173. Особливості клінічної симптоматики у хворих з ілеофеморальним ПТФС.
174. Диференційна діагностика ПТФС і лімфостазу.
175. Диференційна діагностика ПТФС і природженої ангіодисплазії.
176. Консервативне лікування ПТФС.
177. Особливості оперативного лікування ПТФС глибоких вен гомілки.
178. Оперативне лікування хворих з ілеофеморальним ПТФС.
179. Етіологія лімфостазу.
180. Патогенез лімфостазу.
181. Клінічна характеристика стадії лімфедеми.
182. Клінічна характеристика стадії фібредеми.

Практичні навики

Розділ 1/курс 4. Абдомінальна хірургія.

1) зібрати анамнез та правильно оцінити симптом Волковича-Кохера;
2) провести фізикальне обстеження всіх органів і систем пацієнта;
3) оцінити показники пульсу та артеріального тиску;
4) правильно оцінити наявність, локалізацію та ступінь вираженості болючості та дефансу м'язів передньої черевної стінки та поперекової ділянки;
5) продемонструвати симптом Ровзинга та оцінити його вираженість (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний);
6) продемонструвати симптом Сітковського та оцінити його вираженість (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний);
7) продемонструвати симптом Воскресенського та оцінити його вираженість (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний);
8) продемонструвати симптом Бартом'є-Міхельсона та оцінити його вираженість (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний);
9) продемонструвати симптом Щоткіна-Блюмберга та оцінити його вираженість

(негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний);

10) продемонструвати симптом Яуре-Розанова (ретроцекальне розташування відростка) та оцінити його вираженість (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний);

11) продемонструвати симптом Коупа(ретроцекальне розташуваннявідростка) та оцінити його вираженість (негативний, слабко позитивний,позитивний, різко позитивний);

12) асистувати при виконанніопераціїапендектомііїтавиконувати окреміетапи оперативного втручання;

13) складати індивідуальну програму післяопераційного ведення пацієнта з гострим апендицитом;

14) робити перев'язки;

15) доглядати за дренажами, промивати дренажі та вводити в них лікарські препарати;

16) видаляти дренажі з черевної порожнини;

17) знімати шви;

18) промивати шлунок;

19) робити очисну клізму;

20) довенно вводити лікарські препарати, встановлювати внутрішньовенний катетер;

21) зупиняти кровотечу з післяопераційної рани у поверхневих шарах черевної стінки;

22) встановити катетер в сечовий міхур у чоловіків та у жінок;

23) оформити історію хвороби;

24) оформити лікарняний лист;

25) оформити рецепт на ліки;

26) правильно оцінити характер, вираженість болю тайого іррадіацію показники пульсу та артеріального тиску, температури тіла у хворого з гострим холециститом;

27) виявити та оцінити жовтяницю, пігментацію шкіри від застосування грілок, розширення вен передньої черевної стінки („голова медузи");

28) виявити таоцінити захисненапруження м'язів в ділянціправого підребер'я, збільшений болючий жовчний міхур або інфільтрат, наявність рідини в черевній порожнині;

29) демонструвати наявність симптомів та ступінь їх вираженості (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний): Захар'їна, Кера, Курвуаз'є, Мерфі, Образцова, Ортнера, Мюсі-Георгієвського, Боткіна (холецисто-кардіальний), Щоткіна-Блюмберга;

30) асистувати на операціях холецистектомії та виконувати окремі етапи оперативного втручання (включаючи мініінвазивні та лапароскопічні);

31) асистувати при катетеризації центральних вен;

32) вести хворого у післяопераційному періоді: оцінювати загальний стан хворого, робити перев'язки, доглядати за дренажами, вводити лікарські препарати через дренажі у черевну порожнину та жовчні шляхи, видаляти дренажі з черевної порожнини та жовчних протоків, знімати шви, асистувати при хірургічній обробці рани під час її гнійного ускладнення;

33) оформити історію хвороби, написати передопераційний епікриз та протокол операції у хворого із холециститом;

34) оформити лікарняний лист;

35) оформити рецепт на лікарські препарати;

36) надавати правильні рекомендації у післяопераційному періоді (харчовий режим, трудова діяльність);

37) зібрати анамнез, провести огляд, пальпацію, перкусію, аускультацію у хворого на гострий панкреатит;

38) вибрати з даних анамнезу найбільш характерні ознаки гострого панкреатиту;

39) правильно оцінювати дані фізикального дослідження у хворого на гострий панкреатит;

40) виявляти та правильно оцінювати ступінь вираженості (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний) наступних симптомів: Керте, Мейо-Робсона, Щоткіна-Блюмберга,

Джонсона-Куллена-Грюнвальда, Мондора;

41) оформити історію хвороби, написати передопераційний епікриз та протокол операції;

42) оформити виписку та лікарняний лист;

43) виписати рецепт на лікарські препарати;

44) виконувати загальні лікарські маніпуляції (зміну пов'язок, догляд за дренажами у черевній порожнині, промивання дренажів та введення в них лікарських препаратів, видалення дренажів, знімання швів, дренування та промивання шлунка, довенне введення лікарських препаратів, встановлення внутрішньовенного катетеру);

45) надаваня правильних рекомендацій щодо життя у післяопераційному періоді (режим харчування, особливості трудової діяльності);

46) провести клінічні діагностичні дослідження у хворого з виразковою кровотечою: зібрати анамнез, здійснити огляд хворого, пальпацію, перкусію аускультацію, ректальне дослідження;

47) проводити приготування хворого до оперативного втручання;

48) здійснити курацію хворого з написанням історії хвороби;

49) вміти виконувати наступні маніпуляції: внутрішньовенні ін'єкції, декомпресію шлунку, перев'язки, догляд за дренажами черевної порожнини, зондом для декомпресії шлунка;

50) виявляти синдром та оцінювати ступінь його вираженості (Щоткіна-Блюмберга, Валя, Ківуля, Матьє-Склярова, Шланге, Вільса, Чугуєва, Шимона-Данса, Цеге-фон Мантейфеля, Гольда);

51) методика проведення ентерографії;

52) виконати промивання шлунка та оцінити кількість та характер вмісту;

53) виконати сифону клізму та оцінити її діагностичну та лікувальну значущість;

54) зібрати анамнез, провести огляд, пальпацію, перкусію, аускультацію у хворого на гострий перитоніт;

55) виявляти та правильно оцінювати ступінь вираженості (негативний, слабко позитивний, позитивний, різко позитивний симптом Щоткіна- Блюмберга;

56) скласти індивідуальну діагностичну програму у конкретного хворого на гострий перитоніт;

57) здійснити оцінку результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження;

58) скласти індивідуальну схему діагностичних досліджень, включаючи збір анамнезу, огляд та інші методи;

59) вибрати з даних анамнезу відомості, що свідчать про наявність суб'єктивних ознак черевних гриж (які вказують на болі, неприємні відчуття в глибині черева при підвищенні внутрішньочеревного тиску, розлади сечовипускання, порушення функцій шлунково-кишкового тракту та інше);

60) перевірити наявність симптому кашльового поштовху;

61) провести пальцеве дослідження пахового каналу з визначенням стану зовнішнього та внутрішнього кілець, відношення грижового мішка до елементів сім'яного канатику;

62) визначити розміри грижових воріт при різних грижах;

63) пальпаторно та аускультативно визначити вміст грижового мішка;

64) асистувати на операціях при захворюваннях шлунку та дванадцятипалої кишки;

65) самостійно перев'язувати хворих;

66) обстеження хірургічного хворого: особливості і методика збору анамнезу;

67) складання плану обстеження хворого з хірургічною патологією;

68) оформлення медичної карти стаціонарного хворого, витягу з медичної карти стаціонарного хворого, листа непрацездатності, посильного листана ЛТЕК, санаторно-курортної картки, екстреного повідомлення про інфекційне захворювання, повідомлення про хворого зі злоякісною пухлиною;

69) методика обстеження хворого: дослідження лімфатичних вузлів (шийних, пахвових, пахвинних), перферичних артерій та вен;

70) методика фізикального обстеження молочних залоз;

71) методика фізикального обстеження щитовидної залози;

72) методика фізикального обстеження товстої кишки;
73) методика фізикального обстеження шлунка;
74) методика фізикального обстеження печінки, селезінки;
75) методика фізикального обстеження хворого з грижею;
76) методика визначення групової належності крові;
77) виконання проб на сумісність, резус-сумісність, біологічної проби;
78) методика вимірювання центрального венозного тиску (ЦВТ);
79) методика виконання сифонної клізми;
80) приготування хворих до планових та ургентних операцій;
81) проведення премедикації;
82) катетеризація та надлонна пункція сечового міхура;
83) методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі;
84) методи зупинки венозних кровотеч;
85) методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів;
86) методи штучної вентиляції легенів (ШВЛ);
87) непрямий масаж серця;
88) пальцеве дослідження прямої кишки;
89) методика проведення ректороманоскопії;
90) зняття швів з операційної рани;
91) промивання шлунка;
92) орієнтація в призначенні хірургічного інструментарію: голки хірургічні (ріжучі, колючі, атравматичні), голкоутримувачі, затискачі кровозупиняючі (м'які прямі, вигнуті легеневі), ранорозширувачі, черевні дзеркала, жомикишкові (прямі та вигнуті), скальпелі, ножиці, зшиваючі апарати, апарати для накладання шлунково-кишкових та міжкишкових анастомозів;
93) пункція вени у ліктьовому згині та під'єднання системи для переливання кровозамінників;
94) методика проведення лапароцентезу;
95) асистування на екстрених і планових операціях.

Розділ 2/ курс 5. Торакальна, серцево-судинна, ендокринна хірургія.

Практичні навички

1) провести фізикальне обстеження органів і систем пацієнта з хірургічною патологією органів грудної клітки і ендокринної системи;
2) оцінити показники пульсу та артеріального тиску в хворого з хірургічною патологією органів грудної клітки і ендокринної системи;
3) асистувати при виконанні операції торакоцентезу, дренування плевральної порожнини;
4) складати індивідуальну програму післяопераційного ведення пацієнта з хірургічною патологією органів грудної клітки і ендокринної системи;
5) робити перев'язки в хворих з хірургічною патологією органів грудної клітки і ендокринної системи;
6) знати техніку виконання плевральної пункції, відібрати інструментарій для її проведення;
7) приготувати пасивну дренажну систему аспірації за Бюлау;
8) доглядати за плевральними дренажами, промивати дренажі та вводити в них лікарські препарати;
9) видаляти дренажі з плевральної порожнини;
10) знімати шви з рани грудної клітки;
11) довенно вводити лікарські препарати, встановлювати внутрішньовенний катетер;
12) зупиняти кровотечу з післяопераційної рани у поверхневих шарах грудної стінки;
13) встановити катетер в сечовий міхур у чоловіків та у жінок;

14) оформити історію хвороби пацієнта з хірургічною патологією органів грудної клітки і ендокринної системи;

15) оформити лікарняний лист для хворого з хірургічною патологією органів грудної клітки і ендокринної системи;

16) виписати рецепт на ліки хворому з хірургічною патологією органів грудної клітки і ендокринної системи;

17) асистувати при катетеризації центральних вен;

18) зібрати анамнез, провести фізикальне обстеження хворого з підозрою на емпієму плеври, крупозну пневмонію, спонтанний пневмоторакс;

19) техніка виконання мікротрахеостомії;

20) проведення та інтерпретація проби Рувілуа-Грегуара;

21) оформити історію хвороби, написати передопераційний епікриз та протокол операції в хворого з серцево-судинним захворюванням;

22) оформити виписку та лікарняний лист в хворого з серцево-судинним захворюванням;

23) виписати рецепт на ліки хворому з серцево-судинним захворюванням;

24) виконувати загальні лікарські маніпуляції (зміну пов'язок, догляд за дренажами, промивання дренажів та введення в них лікарських препаратів, видалення дренажів, знімання швів, дренування та промивання шлунка, довенне введення лікарських препаратів, встановлення внутрішньовенногокатетеру);

25) проводити приготування хворого з серцево-судинною патологією до оперативного втручання;

26) здійснити курацію хворого з написанням історії хвороби в пацієнта з серцево-судинною патологією;

27) здійснити оцінку результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження у хворого з серцево-судинною патологією;

28) складання плану обстеження хворого з хірургічною патологією судинної системи;

29) оформлення медичної карти стаціонарного хворого, витягу з медичної карти стаціонарного хворого, листа непрацездатності, посильного листана ЛТЕК, санаторно-курортної картки, екстреного повідомлення про інфекційне захворювання, повідомлення про хворого зі злоякісною пухлиною;

30) методика обстеження хворого з патологією артеріальної системи;

31) методика фізикального обстеження молочних залоз;

32) методика фізикального обстеження щитовидної залози;

33) методика фізикального обстеження хворого з патологією венозної і лімфатичної системи;

34) методика визначення групової належності крові;

35) виконання проб на сумісність, резус-сумісність, біологічної проби;

36) методика вимірювання центрального венозного тиску (ЦВТ);

37) приготування хворих до планових та ургентних операцій;

38) проведення премедикації;

39) катетеризація та надлонна пункція сечового міхура;

40) методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі;

41) методи зупинки венозних кровотеч;

42) методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів;

43) методи штучної вентиляції легенів (ШВЛ);

44) непрямий масаж серця;

45) орієнтація в призначенні хірургічного інструментарію: голки хірургічні (ріжучі, колючі, атравматичні), голкоутримувачі, затискачі кровозупиняючі (м'які прямі, вигнуті легеневі), ранорозширувачі, черевні дзеркала, жоми кишкові (прямі та вигнуті), скальпелі, ножиці, зшиваючі апарати, катетер Фогарті, флебоекстрактор;

46) пункція вени у ліктьовому згині та під’єднання системи для переливання кровозамінників;

47) техніка виконання торакоцентезу;

48) техніка виконання пункції порожнини перикарду;

49) техніка виконання венесекції;

50) асистування на екстрених і планових операціях.

11. Рекомендована література.

Базова:

1. Загальна хірургія : [підручник для студентів вищих навч. закладів МОЗ України] / за ред. Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова [та ін.]. –Вінниця : Нова Книга, 2018. – 342 с.

2. Загальна хірургія : базовий підручник [для студентів вищих навч. закладів –мед. ун-тів, ін-тів й акад.] / за ред. С. Д. Хіміча, М. Д. Желіби ; С. Д. Хіміч, М. Д. 26Желіба, І. Д. Герич [та ін.]. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ : Медицина, 2018. –607 с.

3. Хірургія. У 2-х т. : підручник [для студентів вищих мед. навч. закладів]. Т. 1/ за ред. : П. Г. Кондратенка, В. І. Русина ; С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар [та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 702 с.

4. Хірургія : підручник у двох томах [для студентів, які навч. у вищих мед. навч. закладах та закладах післядиплом. освіти МОЗ України за спец. "Лікувальна справа" та "Сестринська справа"]. Т. 1 : Загальна хірургія з основними видамихірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі / Р. О.Сабадишин, В. О. Рижковський, О. В. Маркович [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга,2018. – 782 с.

5. Хірургія : підручник у двох томах [для студентів, які навч. у вищих мед.навч. закладах та закладах післядиплом. освіти МОЗ України за спец. "Лікувальна справа" та "Сестринська справа"]. Т. 2 : Спеціальна хірургія / Р. О. Сабадишин, В. О. Рижковський, О. В. Маркович [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 588 с.

6. Хірургічні хвороби : [підручник для студентів, лікарів-інтернів і лікарівслухачів закладів (ф-тів) післядиплом. освіти за спец. "Загальна практика – сімейна медицина"] / за ред. П. Д. Фоміна, Я. С. Березницького ; Я. С. Березницький, О. А. Вільцанюк, М. Д. Желіба [та ін]. – Київ : Медицина, 2016.– 406 с.

7. Vascular and Endovascular Surgery at a Glance/ by Morgan Mcmonagle, Matthew Stephenson/2014/160 p.

8. Maingot`s Abdominal operations. 13th edition/ Stanly W. Ashley, Michael G.Zinner/ 2018

Додаткова.

1. Ксьонз І.В. Практичні навички з хірургічних хвороб: Навч.-метод. Посібник для студ. стомат. фак. в ВМНЗ освіти III-IV рівнів / І.В. Ксьонз. - Полтава, 2001. - 105 с.

2. Лисенко Р.Б. Невідкладна хірургія: Актуальні питання діагностики і лікувальної тактики: [навчальний посібник для студентів вищ. мед. навч. Закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів] / Р.Б. Лисенко, В.Д. Шейко; МОЗ, УМСА. - Полтава: [Б.в.], 2008. - 187 с.

3. Невідкладна хірургія: Керівництво для лікарів / М.М. Багіров, А.Д. Беденюк, І.К. Венгер та ін; За ред. Л. Я. Ковальчука. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 286 с.

4. Оперативна хірургія: хірургічні операції та маніпуляції: Підручник для студ. ВМНЗ III-IV рівнів / За ред. І.У. Свистонюка. - К.: Здоров'я, 2001. - 367 с.

5. Роздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник для студентів вищ. мед. закладів освіти I-III рівнів акредитації / І.В. Роздольський. - 2-е вид., стереотип. - К.: Медицина, 2009. - 142 с.

6. Хірургія надзвичайних ситуацій: навч. посібник для студ. стомат. фак. / В.Д. Шейко, Б.П. Лисенко, А.Л. Челішвілі та ін.; під заг. ред. В.Д. Шейко; УМСА. -Полтава, 2007 (РВВ УМСА). - 144 с.

7. Хірургія. Основи та практика: у 2-х т. : [підручник для студ. мед. вузів] : пер. з англ.. Т. 1 / за ред. А.П. Форреста, Д.С. Картера, І.Б. Маклеода ; ред. -консультант перекладу П. Джуль. - 3-тє вид.. - К.: Кобза, 1994. - 343 с.: ил. -Пер.изд.: Prinziplesand Practice of Surgery/ ed.: APM Forrest, D.C. Carter, I.B. Macleod. - 2th ed., 1991.

8. Ургентна абдомінальна хірургія: навчальний посібник для студентів медичних вузів та лікарів-хірургів під час проходження циклів ТУ/ В.І. Ляховський, І.І. Нємченко, О.М. Люлька та ін.,[за ред.: проф. В.І. Ляховського]; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2018. – 224 с.

Інформаційні ресурси:

Coursera
Lectures by world-class professors and reinforced through interactive exercises. coursera.org
CSurgeries
Library of surgical procedures created by surgeons for surgeons. csurgeries.com
DNA Tube
Videos, animations, and slideshows from scientific studies, lectures, and seminars. dnatube.com
EyeTube
High quality ophthalmic surgical videos and panel discussions. eyetube.net
Free Medical Videos
Archive of popular and engaging medical videos from around the Internet. freemedicalvideos.com
FutureLearn: Healthcare and Medicine
Offers a diverse selection of courses from leading European universities. futurelearn.com -
Geeky Medics
Free videos, revision notes, OSCE guides, and MCQs for medical students. geekymedics.com
GrepMed
Community-sourced medical image and video repository. grepmed.com
HealthTalk.org
Videos of patients sharing real life experiences with various health conditions. healthtalk.org
Khan Academy
Academic videos and lectures on medicine and the healthcare system. khanacademy.org
Mayo Clinic Videos
Surgical procedure videos and interviews with Mayo Clinic doctors, sorted by specialty. medprofvideos.mayoclinic.org
MedicalVideos.com
Library of medical videos covering everything from anesthesia to vascular x-ray imaging. medicalvideos.com
Medscape Video
Expert interviews and perspectives as well as procedure videos.medscape.com
MEDtube
Education platform offering thousands of videos for healthcare professionals.medtube.net
MIT Open CourseWare
Lectures and course materials for students, teachers, and self-learners.ocw.mit.edu
OnlineMedEd
70+ hours of whiteboard lessons covering 250+ topics across 19 specialties.onlinemeded.org
PBS: Health Videos
Free videos from your favorite PBS programs, including NOVA and Frontline.pbs.org
TED Health
Fascinating presentations by the world's leading thinkers and doers.ted.com
The Doctor's Channel

Short and to-the-point video clips on the latest medical news, ideas, and information.thedoctorschannel.com

VuMedi

Physician only site providing thousands of videos from leading institutions.vumedi.com - Registration Required

WebSurg

European site created by surgeons for surgeons, in order to help with surgical training.websurg.com